

Europa vanuit het perspectief van Duitsland en Nederland (ca. 1 lesuur)

Thematisch ontwerp

Aan de hand van een casus gaan de leerlingen in op de visie van Nederland en Duitsland op de Europese Unie en op het conflict tussen de belangen van beide landen in vergelijking met de belangen van de Europese statengemeenschap.

Als casus zijn hier de onderhandelingen over het meerjarig financieel kader van de EU in 2020, die buitengewoon moeilijk zijn gebleken, gekozen. Hoewel beide landen nettobetalers zijn in de EU, heeft Duitsland hier een meer bemiddelende rol op zich genomen, terwijl Nederland - als onderdeel van de "gierige vier" - meer confronterend heeft opgetreden.

Aan het begin van de les lezen de leerlingen een tekst met algemene achtergrondinformatie over het meerjarig financieel kader en ontvangen daarna drie grafieken met de nettobetalers en netto-ontvangers van de EU. Zij moeten deze vergelijken en een prognose maken van hoe Duitsland en Nederland zich zullen gedragen in het begrotingsdebat. Vervolgens krijgen zij media-artikelen te zien waarin de feitelijke houding wordt beschreven. Hier werden zowel Nederlandse als Duitse artikelen geselecteerd. Op basis van deze artikelen vatten de leerlingen de houding samen, vergelijken deze met hun prognose en moeten de houding van de twee landen bespreken en beoordelen.

De opdracht is geschikt voor zowel vreemde talen- alsmede voor het vakonderwijs. De leerlingen kunnen artikelen lezen in hun moedertaal en/of in de vreemde taal.

De leerlingen...

- kunnen aan de hand van statistieken een gefundeerde eigen afweging maken.
- kunnen hun eigen prognose vergelijken met de werkelijkheid.
- kunnen het conflict tussen nationale belangen en pan-Europese belangen aan de hand van een casus beschrijven.
- kunnen aan de hand van een casus de Europese belangen van Nederland en Duitsland met betrekking tot een specifiek onderwerp beschrijven.

1. Voorbereiding

De leerlingen lezen de tekst "Begroting van de Europese Unie" over de belangrijkste aspecten van de Europese begroting als achtergrondinformatie.

2. Introductie

Leerdoelen:

- De leerlingen kunnen aan de hand van statistieken een gefundeerde eigen afweging maken.

Instructie docent:

De docent legt de leerlingen grafieken voor over de nettobetalers van de Europese Unie (of uitgeprint, op het bord of digitaal op een smartboard). De leerlingen beschrijven deze grafieken en relateren deze aan elkaar (bedrag per hoofd van de bevolking t.o.v. aandeel van het BBP t.o.v. totaalbedrag). De docent kan dit begeleiden/ondersteunen door de volgende vragen te stellen: Hoeveel moeten de grootste nettobetalers betalen, wanneer men de bijdrage als geheel, per hoofd van de bevolking of per BBP berekent? Hoe verandert dat wat wordt weergegeven, de uitkomsten van de grafieken en het binnenkomen bij de kijker? Vervolgens moeten de leerlingen een prognose maken over de houding van deze nettobetalers in de begrotingsonderhandelingen.

3. Werk- en leerfase

Uitvoering:

De docent verspreidt nieuwsartikelen over de EU-begrotingsonderhandelingen van 2020, waar vervolgens zelfstandig, met twee personen of in een groep aan wordt gewerkt. Het is logisch als de leerlingen zowel een Duitse als een Nederlandse tekst krijgen (mits de taalkennis aanwezig is). Als alternatief kunnen de leerlingen werken in de computerruimte. De teksten hoeven dan niet te worden gedrukt en uitgedeeld.

<https://www.tagesschau.de/ausland/eu-gipfel-415.html> (Tagesschau: „Harte Fronten beim Milliardenpoker“, 20-02-2020)

https://www.deutschlandfunk.de/eu-haushalt-kampf-ums-geld.724.de.html?dram:article_id=470672 ([Deutschlandfunk: „Kampf ums Geld“, 19-02-2020](#))

<https://nos.nl/artikel/2320247-extra-eu-top-over-begroting-landen-lijnrecht-tegenover-elkaar> (NOS Nieuws: „Extra EU-top over begroting, landen lijnrecht tegenover elkaar“, 25-01-2020)

<https://nos.nl/artikel/2321791-rutte-duidelijk-in-brussel-niet-meer-geld-naar-de-eu> (NOS Nieuws: „Rutte duidelijk in Brussel: niet meer geld naar de EU“, 06-02-2020)

<https://www.zdf.de/nachrichten/heute/eu-haushalt-gescheitert-merkel-100.html>
(ZDF: „Gescheiterter EU-Haushalt - Merkel nennt Differenzen zu groß“, 21-02-
2020)

Opdracht 1

Leerdoelen:

De leerlingen...

- kunnen hun eigen prognose vergelijken met de werkelijkheid.
- kunnen het conflict tussen nationale belangen en pan-Europese belangen aan de hand van een casus beschrijven.
- kunnen aan de hand van een casus de Europese belangen van Nederland en Duitsland met betrekking tot een specifiek onderwerp beschrijven.

Lees de teksten en voer de volgende opdrachten uit:

- a) Breng in kaart welke rol Nederland en Duitsland volgens de artikelen hebben gespeeld bij de onderhandeling over de meerjarige EU-begroting en vergelijk de verschillende standpunten van Duitsland en Nederland.
- b) Aan het begin van de les hebben jullie een prognose gemaakt over het gedrag van de grootste nettobetalers. Controleer aan de hand van de artikelen of jullie prognose klopt of dat Duitsland of Nederland zich anders hebben gedragen dan jullie hadden vermoed.
- c) Welke aanpak is naar jullie persoonlijke mening beter? Hoe zouden jullie je hebben gedragen?

4. Reflectie

De docent kan hier het einde van de les initiëren en controleren of de leerdoelen zijn behaald.

Hier kan de docent

- de leerlingen vragen naar hun mening over hoe zij zich zouden hebben gedragen tijdens de begrotingsonderhandelingen.
- vragen of de prognose van het begin van de les is bevestigd.